

Standaarden voor Voogdij

Standaarden van het European Guardianship Network (Europees netwerk van voogdijinstellingen) voor de verstrekking van voogdij aan niet-begeleide en alleenstaande kinderen

1. Non-discriminatie:

Kinderen profiteren van gelijke voogdijdiensten op het grondgebied van de staat, ongeacht hun verblijfplaats, leeftijd of immigratiestatus

2. Verantwoordelijkheid en verantwoording:

Kinderen kunnen rekenen op voogdijsystemen met een duidelijke basis, een verantwoordelijke autoriteit en controle- en verantwoordingsmechanismen

3. Onafhankelijkheid en onpartijdigheid:

Kinderen kunnen erop vertrouwen dat hun voogd onafhankelijk en onpartijdig is bij het nemen van beslissingen in hun belang

4. Kindgerichte aanpak:

De rechten van kinderen worden nageleefd, beschermd en ten uitvoer gebracht

5. Deelname van het kind:

Het recht van kinderen om gehoord te worden wordt nageleefd, door hen op een voor hen begrijpelijke manier te informeren over de reikwijdte van voogdijregelingen en beschikbare diensten en ondersteuning, door hen in staat te stellen vrijuit te spreken, te klagen en invloed uit te oefenen, en door de nodige aandacht te geven aan hun standpunt

6. Kwaliteit:

Kinderen worden ondersteund en geholpen door gekwalificeerde voogden die voortdurend worden opgeleid en goed worden ondersteund en die voldoende tijd hebben om effectief in te spelen op hun behoeften

7. Samenwerking en duurzaamheid:

Kinderen kunnen erop vertrouwen dat voogdijsystemen integraal deel uitmaken van het nationale kindbeschermingssysteem, dat ze voldoende menselijke en financiële middelen krijgen toegewezen, doeltreffend worden gecontroleerd en fungeren als link tussen het kind en andere instanties of personen die verantwoordelijk zijn voor het nemen van maatregelen ten aanzien van het kind

Inleiding tot de standaarden

In september 2019 werden de resultaten van het door de EU medegefinancierde ProGuard-project inzake voogdij overgedragen aan het EGN. Een van de deliverables van dit project was met name een tool die nationale voogdijsystemen kunnen gebruiken om te beoordelen of hun eigen systeem voldoet, gebaseerd op gemeenschappelijke en transparant gedefinieerde Europese standaarden voor de voogdij voor niet-begeleide migrantenkinderen.

Tot de ProGuard-partners behoorden verschillende EGN-leden, en het EGN en andere regionale belanghebbenden (waaronder de Commissie en de EU FRA en EUAA) waren betrokken bij een ProGuard-raadpleging over de standaarden en de tool. De standaarden die deel uitmaken van deze tool zijn vervolgens opgenomen in het werkplan 2020-2021 van het EGN en besproken tijdens de 3de netwerkbijeenkomst van het EGN in september 2021. Wij stellen voor dat deze standaarden nu dienen als EGN-standaarden ter ondersteuning van EGN-activiteiten.

De EGN-standaarden beschrijven de belangrijkste principes voor de verstrekking van voogdij aan niet-begeleide en alleenstaande kinderen in de EU. Ze zijn geworteld in bepalingen van het Handvest van de grondrechten van de EU en het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind. Belangrijke bronnen zijn het Handboek van de Europese Commissie en het Bureau voor de grondrechten inzake voogdij voor kinderen die van ouderlijke zorg verstoken zijn, en het door de EU gefinancierde ProGuard-project.

In standaarden wordt erkend dat er verschillende voogdijmodellen bestaan voor niet-begeleide kinderen in de EU-lidstaten. Die modellen zijn gebaseerd op de manier waarop opvang en zorg voor niet-begeleide en alleenstaande kinderen in die landen zijn georganiseerd, de rol van de verschillende betrokken actoren en hoeveel niet-begeleide kinderen doorgaans door een staat worden opgevangen.

De standaarden van het European Guardianship Network leggen geen uniform model vast voor de verstekking van voogdij, maar voorzien eerder in gemeenschappelijke principes waaraan elk van de zeer verschillende nationale voogdijmodellen, op hun eigen manier, kunnen proberen te voldoen.

ProGuard

ProGuard heeft indicatoren (en subindicatoren) ontwikkeld waarmee systemen kunnen bepalen in welke mate ze voldoen aan de standaarden, en dit op drie vlakken, namelijk de regelgevende omgeving (wetgeving en beleid) die het systeem ondersteunt, de manier waarop het voogdijsysteem wordt beheerd en de typische praktijk van voogden. (Zie verder de ProGuard PAS Tool)

De EGN-standaarden:

- EGN-leden helpen bij het versterken van de voogdij in hun land
- De uitwisselingen binnen het EGN over voogdijpraktijken in heel Europa ondersteunen
- Informeren over de ontwikkeling van goede praktijken en capaciteitsopbouw in het EGN
- De bijdragen van het EGN aan Europese beleidsontwikkelingen onderbouwen.

De standaarden kunnen binnen het EGN periodiek worden bijgewerkt om de reeks indicatoren uit te breiden in overeenstemming met ontwikkelingen op het gebied van wetgeving, beleid en praktijk. Op die manier bieden de standaarden een centrale opslagplaats van kennis, ervaring en expertise ter zake. Ze zijn een belangrijke praktische bron voor alle belanghebbenden die in het veld werken.

Verklarende woordenlijst voor sleuteltermen die in de standaarden worden gebruikt

Niet-begeleide en alleenstaande kinderen:

Kinderen jonger dan 18 jaar die zonder begeleiding van een volwassene die krachtens de wet of de praktijk van de betrokken lidstaat voor hen verantwoordelijk is, op het grondgebied van een lidstaat aankomen, zolang zij niet daadwerkelijk onder de hoede van een dergelijke volwassene staan; onder dit begrip vallen ook kinderen die zonder begeleiding worden achtergelaten nadat ze op het grondgebied van de lidstaten zijn aangekomen.

Voogdij:

Kinderbeschermingsmaatregel om de belangen en het algemene welzijn van kinderen te beschermen en daartoe de handelingsbekwaamheid van het kind aan te vullen, wanneer deze bij wet beperkt is. Voogdij voorziet in wettelijke vertegenwoordiging van kinderen in alle procedures op dezelfde manier als ouders hun kinderen vertegenwoordigen (Bron FRA-richtlijnen, Algemeen Commentaar nr. 6 van het VN-Kinderrechtencomité en de VN-richtlijnen voor de alternatieve zorg voor kinderen)

Voogd:

Een voogd is een onafhankelijk persoon die de belangen en het algemene welzijn van een kind beschermt en daartoe de handelingsbekwaamheid van het kind aanvult, wanneer deze door de wet beperkt is. De voogd treedt op als wettelijke vertegenwoordiger van het kind in alle procedures, op dezelfde manier als ouders hun kinderen vertegenwoordigen (Bron FRA-richtlijnen, VN-Comité voor de Rechten van het Kind nr. 6 en VN-Richtlijnen voor de alternatieve zorg). In sommige EU-instrumenten en nationale systemen wordt de term 'vertegenwoordiger' gebruikt, met name wanneer de nadruk ligt op het ondersteunen van kinderen in administratieve of gerechtelijke procedures.

In sommige landen zijn de rollen van vertegenwoordiger in het kader van procedures en die van de persoon die het kind ondersteunt op het gebied van zorg en welzijn gecombineerd, soms zijn ze gescheiden. Soms is de ene of de andere rol - of beide - niet aanwezig in het systeem. De voogd kan worden onderscheiden van de erkende advocaat of andere beoefenaar van een juridisch beroep die juridische bijstand verleent, namens het kind spreekt en het wettelijk vertegenwoordigt in schriftelijke verklaringen en in persoon vertegenwoordigt voor administratieve en gerechtelijke autoriteiten in straf-, asiel- of andere juridische procedures zoals voorzien in de nationale wetgeving.

Beheersysteem:

Het systeem dat aanwezig moet zijn om voogden te beheren en beschikbaar te stellen. Het omvat de ondersteunende en toezichhoudende functie van de entiteit die belast is met het beheer van de voogden, en het netwerk voor samenwerking met andere entiteiten dat moet worden opgericht. Zo'n instantie kan een agentschap, stichting, ngo of het rechtssysteem zijn. In sommige landen kan het beheersysteem bestaan uit een aantal verschillende elementen - bv. een autoriteit die een voogd aanstelt, een instantie die voogden aanwerft en superviseert, en een organisatie die voogden opleidt en ondersteunt.

